

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sža/21/2013
Identifikačné číslo spisu:	1012211276
Dátum vydania rozhodnutia:	13.08.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1012211276.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci navrhovateľa: E., nar. XX.XX.XXXX, štátneho príslušníka Somálska, bez originálnych dokladov totožnosti, podľa vlastného udania v krajine pôvodu naposledy bytom A., mestská štvrť A., administratívna oblasť I., aktuálne s miestom pobytu S., zastúpeného Mgr. Jarmilou Várgovou, advokátkou so sídlom pracoviska Brečtanová 21, Bratislava, proti odporcu: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky - migračný úrad, so sídlom Pivonková 6, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia odporcu ČAS: MU-579-11/PO-Ž-2012 zo dňa 23. novembra 2012, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 9Saz/93/2012-33 zo dňa 27. marca 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 9Saz/93/2012-33 zo dňa 27. marca 2013 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Predmet konania

Krajský súd v Bratislave rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutie ČAS: MU-579-11/PO-Ž-2012 zo dňa 23.11.2012, ktorým navrhovateľovi nebola predĺžená doplnková ochrana podľa § 20 ods. 3 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon o azyle“) z dôvodu nenaplnenia podmienok § 13a zákona o azyle. O trovách rozhodol krajský súd tak, že navrhovateľovi právo na ich náhradu nepriznal.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že napadnuté rozhodnutie odporcu preskúmal v rozsahu podaného návrhu - opravného prostriedku a dospel k záveru, že rozhodnutie odporcu bolo vydané v súlade so zákonom.

K námietke, že zistenie skutkového stavu veci je nedostatočné na posúdenie veci, nakoľko, zo správ, ktoré mal odporca k dispozícii vyplýva, že v Mogadišo existuje neustála hrozba zo strany Al Shabaab krajský súd uviedol, že táto námietka nie je dôvodná. Odporca vyhľadal a do spisu založil viacero správ z rôznych zdrojov, ktoré boli zamerané na bezpečnostnú situáciu v oblasti Mogadišo. Tieto správy sú obsahom troch komplexných materiálov, identifikovaných v napadnutom rozhodnutí a podľa názoru súdu dávajú dostatočný obraz o aktuálnej situácii v regióne mesta Mogadišo. Z ich obsahu je zjavné, že cca jeden milión ľudí, ktorí utiekli pred nestabilitou a bojmi v Mogadišo sa po vytlačení Al Shabaab-u vrátilo do svojich domovov tak v Mogadišo, ako aj v oblasti koridoru Afgoye (oblasť mesta Afgoye a priestoru medzi Mogadišom a Afgoye - poznámka súdu) a že vládne sily zabezpečili úplnú kontrolu v Mogadišo. Epizódy násilia sú pripisované politickej aktivite a prevažne smerujú proti oficiálnym cieľom (napr. vojenské objekty, prezidentský objekt Villa Somalia). Zo všetkých správ získaných odporcom vyplýva, že hlavné mesto Mogadišo, odkiaľ navrhovateľ pochádza a kde celý život žil, je pod kontrolou vládnych síl i keď sporadicky dochádza k aktivitám (atentáty, samovražedné útoky), ktorých aktérom je Al Shabaab.

Podľa názoru krajského súdu obsah vyhľadaných a do spisu založených správ dal navrhovateľovi dostatok znalostí o bezpečnostnej situácii v oblasti Mogadišo k tomu, aby mohol odporca kvalifikovane a so znalosťou veci rozhodnúť o navrhovateľovej žiadosti o predĺženie poskytnutej doplnkovej ochrany.

K námietke, že rozhodnutie je v rozpore s obsahom spisu krajský súd uviedol, že táto námietka nie je dôvodná. Ako bolo zistené, informácie o bezpečnostnej situácii v krajine pôvodu navrhovateľa (konkrétne aj oblasť hlavného mesta Mogadišo) konštatujú podstatnú zmenu situácie k lepšiemu, pričom však neopomínajú ani výskyt občasných incidentov. Odporca zistené informácie uviedol v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Pokiaľ však ich vyhodnotenie, teda jeho správna úvaha spočívala vtom, že i napriek občasným teroristickým aktivitám Al Shabaab-u všeobecná bezpečnostná situácia v Mogadišo a jeho okolí sa podstatne zlepšila do takej miery, že nie sú naplnené predpoklady jej vyhodnotenia ako situácie vážne ohrozujúcej život alebo nedotknuteľnosť osoby navrhovateľa z dôvodu svojvoľného násilia počas vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu, takýto stav podľa názoru súdu nie je možné kvalifikovať ako rozpor napadnutého rozhodnutia s obsahom spisu.

K dôkazu, predloženému zástupkyňou navrhovateľa na pojednávaní (list Medzinárodnej organizácie pre migráciu - IOM z 22.01.2013 v ktorom Slovenskej humanitnej rade oznamuje, že z dôvodu zlej bezpečnostnej situácie nerealizuje asistované dobrovoľné návraty do južnej a centrálnej časti Somálska) krajský súd uviedol, že je v ňom iba konštatovaný postoj tejto organizácie k návratom somálskych repatriantov a preto ako taký nemôže slúžiť k objektívnemu zisteniu a posúdeniu bezpečnostnej situácie, potrebnej pre rozhodovanie o poskytnutí medzinárodnej ochrany v zmysle zákona o azyle.

V rámci tejto námietky navrhovateľ tiež poznamenal, že odporca sa nezaoberal jeho prípadom individuálne, keďže je vážne chorý. K tejto časti námietky krajský súd poukázal na dve skutočnosti:

1/ Obsah pojmu „vážne bezprávie“, ktorého existencia je predpokladom poskytnutia (teda aj predĺženia) doplnkovej ochrany je jednoznačne vymedzený ust. § 2 písm. f/ zákona o azyle. Výpočet v tomto ustanovení uvedených hrozieb (bezpečnostných rizík) však nemožno spájať so zdravotným stavom žiadateľov o azyl. V tomto ustanovení vymenované bezpečnostné riziká sa totižto spájajú s priamym ohrozením života (hrozba uloženia alebo vykonania trestu smrti či uloženie iného ponižujúceho alebo neľudského trestu), s cieľným mučením, ponižujúcim alebo neľudským zaobchádzaním (cieľom ktorého je spôsobiť závažné a kruté utrpenie, včítane fyzického alebo duševného utrpenia s cieľom donútiť osobu ku konaniu proti jej vôli alebo svedomiu).

2/ Navrhovateľ sa síce v priebehu pohovoru zmienil o svojom zdravotnom stave, nijakým spôsobom ho však nepreferoval, pričom ak by aj tak urobil, tento by s poukazom na uvedenú argumentáciu súdu nemohol byť dôvodom k poskytnutiu - predĺženiu doplnkovej ochrany.

K námietke, že odporca v skutkovo obdobných prípadoch poskytol, resp. predĺžil doplnkovú ochranu osobám pochádzajúcich z blízkeho mesta Afgoye, čím mala byť v konaní odporcu zistená vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, krajský súd uviedol, že navrhovateľ

nepredložil súdu jediný dôkaz o tomto jeho tvrdení. Avšak aj keby odporca vo veci žiadateľa o poskytnutie, či predĺženie doplnkovej ochrany rozhodol v inom prípade, či prípadoch tak, ako to navrhovateľ naznačil, táto skutočnosť nemôže automaticky znamenať, že ide o postup odporcu, ktorý má vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Jednak preto, lebo pod vadou konania v zmysle ust. § 250j ods. 2 písm. e/ OSP je potrebné rozumieť vadu v konaní správneho orgánu, teda v jeho (procesnom) postupe pri vedení konania, ktorá mohla ovplyvniť konečné rozhodnutie (v konaní o udelenie azylu napr. nepoučenie žiadateľa o jeho právach a povinnostiach zákonným spôsobom, zabezpečenie tlmočenia nezákonným spôsobom a pod.), ďalej však aj preto, lebo každá žiadosť o poskytnutie medzinárodnej ochrany sa musí poučiť individuálne, po zohľadnení všetkých zistených tak subjektívnych, ako aj objektívnych skutočností. Ako to vyplýva zo samotného opravného prostriedku, navrhovateľ v ňom poukazoval na údajné rozhodnutia, týkajúce sa žiadateľov, pochádzajúcich z mesta Afgoye. I keď toto mesto sa nachádza v blízkosti hlavného mesta Mogadišo, nejde o totožné mestá, pričom nie sú z opravného prostriedku zrejmé aj iné okolnosti, týkajúce sa iných žiadateľov o poskytnutie medzinárodnej ochrany, ktorým mala byť poskytnutá. Naviac krajský súd poukázal na skutočnosť, že iba existencia niektorých z väd rozhodnutia, konkretizovaných v ust. § 250j ods. 2, ods. 3 OSP môže viesť k zrušeniu napadnutého rozhodnutia. Preto ani túto námietku krajský súd neuznal ako dôvodnú.

Nad rámec vznesených námietok krajský súd konštatoval, že napadnuté rozhodnutie obsahuje správne právne posúdenie veci. Navrhovateľovi bola (ako to vyplýva z rozhodnutia odporcu č. p. MU-800/PO-Ž/2006) poskytnutá doplnková ochrana v dôsledku hrozby vážneho bezprávia, ktoré tkvelo v plnej kontrole mesta Mogadišo a jeho okolia Al Shabaab-om. Teda za situácie individuálneho ohrozenie osobnej integrity navrhovateľa z dôvodu svojvoľného násillia zo strany Al Shabaab-u v hlavnom meste Mogadišo a jeho okolí. Navrhovateľ pritom celý život prežil v tomto meste. Ak teda odporca posudzoval prípadnú existenciu vážneho bezprávia z pohľadu situácie v Mogadišo, pričom preukázateľne došlo k jej neporovnateľnému zlepšeniu vytlačením Al Shabaab-u z neho ako aj z jeho okolia, postup odporcu bol správny. V tejto súvislosti krajský súd poukázal na faktickú analogickú aplikáciu ust. čl. 8 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13.12.2011 (kvalifikačná smernica), podľa ktorého sa pri rozhodovaní zohľadní aj skutočnosť, ak v časti krajiny pôvodu má žiadateľ zabezpečenú ochranu, resp. mu v nej nehrozí vážne bezprávie. Vo vzťahu k prejednávanej veci, ak v meste a regióne Mogadišo, včítane koridoru Afgoye, došlo preukázateľne k zlepšeniu bezpečnostnej situácie tým, že Al Shabaab bol z týchto oblastí vytlačený a tieto sú (okrem aj iných oblastí) plne pod kontrolou somálskej vlády, pričom navrhovateľ pochádza a celý život prežil v Mogadišo, rozhodnutie odporcu o nepredĺžení doplnkovej ochrany je správne a zákonné, a to i napriek skutočnosti, že v Somálsku ako celku ešte nedošlo k definitívnej porážke Al Shabaab-u. Z uvedených dôvodov krajský súd napadnuté rozhodnutie potvrdil.

II.

Argumentácia odvolacích dôvodov navrhovateľa

Navrhovateľ proti uvedenému rozsudku podal včas odvolanie v ktorom namietal, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci rozhodnutie súdu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenie veci.

K nesprávnym skutkovým zisteniam navrhovateľ uviedol, že ako dôvody, pre ktoré mu hrozí vážne bezprávie v krajine pôvodu, uvádzal: obavy z dôvodu zlej bezpečnostnej situácie v krajine pôvodu, zo zdravotných dôvodov, nakoľko jeho choroba ho vyčleňuje z riadneho bežného života. Krajský súd vo svojom rozhodnutí konštatoval, že odporca sa riadne vysporiadal s informáciami a náležite zistil skutkový stav, čo viedlo k správne rozhodnutiu o tom, že v prípade navrhovateľa zákonné podmienky na predĺženie doplnkovej ochrany splnené neboli. S týmto konštatovaním navrhovateľ vyjadril nesúhlas. Poukázal na to, že do konania predložil množstvo správ a informácií, ktoré demonštrujú zlú bezpečnostnú situáciu v krajine pôvodu navrhovateľa, o tom, že v daných miestach prebieha neustále vnútroštátny ozbrojený konflikt a neselektívne násillie, a že z tohto dôvodu sa ani

nerealizujú dobrovoľné návraty do týchto častí Somálska. Zdôraznil, že správy, na základe ktorých odporca o prípade rozhodoval, mali prevažne politický a hospodársky charakter a len okrajovo sa týkali bezpečnostnej situácie civilistov.

Hrozby, ktoré navrhovateľovi v prípade návratu do krajiny pôvodu hrozia, napĺňajú znaky vážneho bezprávia, tak ako ho definuje zákon o azyle. Navyše, v tejto súvislosti poukázal aj na skutočnosť, že je potrebné zamerať sa na definíciu vážneho bezprávia nielen ako na ohrozenie života, alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násilia počas vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu, ale je potrebné skúmať existenciu vážneho bezprávia aj v zmysle jeho ostaných definícií. Krajský súd síce konštatoval, že odporca vec správne právne posúdil, keď posudzoval existenciu vážneho bezprávia z pohľadu situácie v Mogadišo (a túto vyhodnotil na základe vykonaných dôkazov ako dobrú), s týmto názorom navrhovateľ nesúhlasil, nakoľko odporca mal podľa posudzovať hrozby vážneho bezprávia vo všetkých jeho prejavoch.

Podľa smernice Rady 2004/83/ES z 29.04.2004 (kvalifikačná smernica), resp. v jej prepracovanom znení 2011/95/EÚ, čl. 15 ods. 2 definuje vážne bezprávie, o. i. ako hrozbu smrti alebo popravy. V tomto smere kvalifikačná smernica má na mysli nielen uloženie trestu smrti v rámci trestného konania v danej krajine, ale aj popravu, ktorej sa dopúšťajú nešťatné subjekty. V tomto je smernica v nesúlade so zákonom o azyle, súd by však v rámci rozhodovania a posudzovania zákonnosti rozhodnutí správneho orgánu mal posudzovať aj súlad postupu správneho orgánu so smernicou. Tento sa popravou nijako nezaoberal, resp. vôbec sa nezaoberal definíciou vážneho bezprávia v zmysle § 2 písm. f/ 1. a 2. bod, preto musel dôjsť k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Navrhovateľ ďalej poukázal na to, že krajský súd vykonal dôkaz - potvrdenie medzinárodnej organizácie IOM o tom, že z dôvodu zlej bezpečnostnej situácie nerealizuje asistované dobrovoľné návraty do južnej a centrálnej časti Somálska, a vyhodnotil ho ako aktuálny postoj tejto organizácie k návratom somálskych repatriantov, a preto ako taký nemôže slúžiť k objektívnemu zisteniu a posúdeniu bezpečnostnej situácie, potrebnej pre rozhodovanie o poskytnutí medzinárodnej ochrany v zmysle zákona o azyle. Tento prístup k vyjadreniu IOM zo strany súdu je podľa navrhovateľa zarážajúci. Navrhovateľ poukázal na fakt, že IOM je medzinárodná medzivládna organizácia, ktorá vykonáva svoju činnosť na území Slovenskej republiky na základe Dohody o spolupráci medzi vládou Slovenskej republiky a Medzinárodnou organizáciou pre migráciu, pričom spoločné postupy IOM ovplyvňujú návratovú politiku v celej EÚ. Navyše, postup IOM sa stal súčasťou argumentácie slovenských súdov v rámci ich judikatúry v oblasti azylu (napr. rozsudok NS SR, sp. zn. 1Sžs/76/2010). Okrem skutočnosti, že poukázanie na zlú bezpečnostnú situáciu v krajine pôvodu navrhovateľa má podľa názoru navrhovateľa vysokú dôkaznú hodnotu, navrhovateľ preto poukazoval na fakt, že týmto potvrdením preukazoval aj skutočnosť, že sa ani nebude mať akým spôsobom vrátiť do krajiny svojho pôvodu, pričom táto skutočnosť má byť rovnako vzatá do úvahy pri posudzovaní oprávnenia na doplnkovú ochranu (bod 27. preambuly kvalifikačnej smernice: (Vnútna ochrana proti prenasledovaniu alebo vážnemu bezpráviu by mala byť efektívne dostupná žiadateľovi v časti krajiny pôvodu, kam môže bezpečne a legálne odcestovať, získať možnosť prijatia a možno reálne očakávať, že sa tu usadí). Krajský súd mal podľa navrhovateľa zobrať do úvahy tento dôkaz na preukázanie závažných skutočností, ktoré sú spôsobilé ovplyvniť postavenie navrhovateľa ako požívateľa doplnkovej ochrany.

Navrhovateľ mal preto za to, že krajský súd dospel na základe dôkazov, ktoré vykonal (dôkazy založené v administratívnom spise odporcu a predložené na pojednávaní) k nesprávnym skutkovým zisteniam.

K námietke neúplného zistenia skutkového stavu z dôvodu nevykonania navrhnutých dôkazov.

Navrhovateľ vyjadril presvedčenie, že krajský súd počas svojho rozhodovania nevykonal dôkazy, ktoré mu boli doručené. Ide najmä o dôkazy preukazujúcu neustále zlú bezpečnostnú situáciu v oblasti Mogadišo, ktorú navrhovateľ preukazoval mnohými správami o neprestávajúcim ozbrojenom konflikte, útokoch Al-Shabaab, o zmene taktiky spôsoby boja a prechode na partizánsku taktiku a pod.. V ďalšom, kým správny orgán nezískal žiadne informácie ohľadom realizácie dobrovoľných návratov do krajiny

pôvodu, navrhovateľovi sa podarilo získať potvrdenie Medzinárodnej organizácie pre migráciu o nerealizovaní dobrovoľných návratov do južnej a centrálnej časti Somálska z dôvodu zlej bezpečnostnej situácie. Keďže informácie o dobrovoľných návratoch sú informácie relevantné na posúdenie bezpečnostnej situácie v krajine pôvodu navrhovateľa (no odporca ich nemohol použiť, keďže ich nemal k dispozícii), bolo potrebné týmito sa náležite zaoberať a posúdiť ich v kontexte ostatných informácií o všeobecnej bezpečnostnej situácii. Krajský súd však tento dôkaz nepovažoval za spôsobilý akýmkoľvek spôsobom ovplyvniť rozhodovanie odporcu. Z akého dôvodu vyhodnotil krajský súd tento dôkaz takýmto spôsobom nie je z rozhodnutia zrejmé. Poukázal na to, že v tomto kontexte by bolo možné považovať jeho rozhodnutie aj za nepreskúmateľné, a teda postihnuté vadou podľa § 221 ods. 1 OSP.

Navrhovateľ poukazoval ďalej na skutočnosť, že krajský súd sa napriek jeho námietkam nijako nevysporiadal s potrebou individuálneho posúdenia žiadosti navrhovateľa. Navrhovateľ nemá nijaké zázemie (sociálne či ekonomické) v krajine pôvodu, nemá tam rodinu, majetok. Navrhovateľovi by nebola v krajine pôvodu dostupná liečba, ktorú podstupuje na Slovensku, z titulu svojho zdravotného obmedzenia (a zraniteľnosti) mala byť preto preskúmaná hrozba vážneho bezprávia. Voči jeho osobe sa mali aplikovať postupy ako pri zraniteľných skupinách žiadateľov. Tieto skutočnosti mohli, v kontexte posudzovania spôsobilosti na vrátenie do krajiny pôvodu a opätovného usadeniu sa v nej, byť dôležitým dôkazom pre rozhodnutie o poskytnutí doplnkovej ochrany.

V súvislosti s inou vadou, ktorou je postihnuté konanie, resp. neprávny právny posúdením poukázal ďalej na nesprávnu interpretáciu inštitútu nepredĺženia doplnkovej ochrany. Zákon o azyle vyslovne definuje doplnkovú ochranu ako ochranu, ktorú ministerstvo udelí žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak. Vážne bezprávie je rovnako definované zákonom vo svojom § 2. Zákon o azyle výslovne uvádza v § 20 ods. 3, že ...po uplynutí jedného roka sa poskytovanie doplnkovej ochrany na žiadosť predĺži vždy o jeden rok, ak sú splnené podmienky uvedené v § 13a alebo 13b a nie sú dôvody ne jej neposkytnutie podľa § 13c ods. 2 až 4. V konaní o predĺžení doplnkovej ochrany je preto potrebné vždy skúmať všetky dôvody, pre ktoré je možné doplnkovú ochranu poskytnúť a pokiaľ sa takéto nenájdu, môže správny orgán rozhodnúť o jej nepredĺžení. V oprávnom prostriedku namietal skutočnosť, že odporca sa zaoberal len všeobecnou bezpečnostnou situáciou v krajine pôvodu navrhovateľa s ohľadom na vnútroštátny ozbrojený konflikt v krajine. Odporca sa podľa názoru navrhovateľa nedostatočne zaoberal ostatnými dôvodmi, resp. posudzovaním vážneho bezprávia z hľadísk podľa § 2 písm. f/ bodov 1 a 2 zákona o azyle ako aj rizika popravy. Túto skutočnosť krajský súd nevzal do úvahy, vec nesprávne právne posúdil. Súčasne poukázal na nesprávny výklad či. 8 kvalifikačnej smernice, podľa ktorého sa údajne pri rozhodovaní zohľadní skutočnosť, ak v časti krajiny pôvodu má žiadateľ zabezpečenú ochranu, resp. mu v nej nehrozí vážne bezprávie. Toto ustanovenie smernice je však potrebné chápať aj v spojitosti s či. 27 preambuly (prvá veta čl. 27). Vnútoraná ochrana proti prenasledovaniu alebo vážnemu bezpráviu by mala byť efektívne dostupná žiadateľovi v časti krajiny pôvodu, kam môže bezpečne a legálne odcestovať, získať možnosť prijatia a možno reálne očakávať, že sa tu usadí. Preto ak sa krajský súd odvoláva na toto ustanovenie smernice, musí mať za preukázané, že sa do krajiny pôvodu má ako vrátiť a môže sa tu usadiť, čo však nie je prípad navrhovateľa.

S ohľadom na uvedené dôvody, navrhovateľ navrhol, aby najvyšší súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odporcu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie.

III.

Vyjadrenie odporcu k odvolaniu navrhovateľa

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že napadnutý rozsudok navrhol ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že odvolacie námietky navrhovateľa nepovažuje za dôvodné, z dôvodu, že krajský súd sa v rozsudku dostatočným spôsobom vysporiadal so všetkými námietkami uvádzanými v oprávnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu a napadnutý rozsudok považuje za správny a zákonný.

Uviedol, že v plnej miere pridržiava svojho vyjadrenia zo dňa 29.01.2013. Navrhovateľovi bola rozhodnutím migračného úradu č. p. MU-800/PO-Ž-2006 zo dňa 11.12.2007 podľa § 13a a § 20 ods. 4 zákona o azyle poskytnutá doplnková ochrana na území SR na dobu jedného roka, ktorá mu bola štyrikrát opakovane predlžovaná. Na základe jeho poslednej žiadosti o predĺženie doplnkovej ochrany mu migračný úrad napadnutým rozhodnutím doplnkovú ochranu nepredlžil z dôvodov uvedených v odôvodnení tohto rozhodnutia. Navrhovateľ do zápisnice o predĺženie doplnkovej ochrany uviedol, že dôvody, pre ktoré mu bola poskytnutá doplnková ochrana naďalej trvajú, a preto sa do Somálska nechce vrátiť. Žiadne nové dôvody neuviedol. Obáva sa situácie, ktorá v Somálsku v súčasnosti panuje, má strach z príslušníkov hlavnej somálskej islamistickej milície Al-Sabáb. Ako z aktuálnych správ o bezpečnostnej situácii v Somálsku vyplýva, bezpečnostná situácia v meste Mogadišo, odkiaľ navrhovateľ pochádza, sa zmenila k lepšiemu. Obyvatelia, ktorí utiekli pred nestabilnou situáciou, sa do mesta vracajú a vracajú sa tam aj medzinárodné mimovládne organizácie a diplomatické misie. Hlavné mesto je pod úplnou kontrolou provládnych síl a proislamistické sily boli z neho vytlačené. Aj keď vnútroštátny ozbrojený konflikt v Somálsku nie je úplne ukončený, bezpečnostnú situáciu v hlavnom meste Mogadišo a v jeho okolí, kde navrhovateľ žil, možno považovať za stabilnú. Odporca objektívne vyhodnotil všetky skutočnosti súvisiace so navrhovateľovou žiadosťou, ako je to uvedené v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Vzhľadom na aktuálnu a zlepšujúcu sa bezpečnostnú situáciu v meste Mogadišo, odkiaľ navrhovateľ pochádza, ako aj ukončenie ozbrojeného konfliktu v tomto meste, dospel k záveru, že jeho obava zo svojvoľného násillia počas vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu nie je opodstatnená. V prípade návratu navrhovateľa do Mogadišo a jeho okolia mu nehrozí reálna hrozba vážneho bezprávia tak, ako to má na mysli § 2 písm. f/ zákona o azyle. Preto, ak odporca rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti napadnutého rozhodnutia, postupoval vecne správne a zákonne. Námietky navrhovateľa uvádzané v odvolaní považuje preto za účelové a právne irelevantné. Informácie, z ktorých správny orgán pri hodnotení aktuálnej situácie v krajine pôvodu vychádzal, sú predmetom príslušného azylového spisu.

IV.

Argumentácia rozhodnutia odporcu

Rozhodnutím ČAS: MU-579-11/PO-Ž-2012 zo dňa 23.11.2012 odporca podľa § 13a zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia (ďalej len „zákon o azyle“) navrhovateľovi nepredlžil poskytnutú doplnkovú ochranu. Opísal v ňom zistený stav veci a svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že po vyhodnotení všetkých skutočností dospel k názoru, že v tomto prípade navrhovateľ prestal spĺňať podmienky na poskytnutie doplnkovej ochrany. Ďalej uviedol, že z vyhľadanych a do spisu založených správ vyplýva, že bezpečnostná situácia v meste Mogadišo a jeho okolí sa v dôsledku vytlačenia povstalcov hnutia Al Shabaab (ďalej len „Al Shabaab“) v auguste 2011 zlepšila natolko, že pominula hrozba vážneho bezprávia (z dôvodu svojvoľného násillia počas vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu). Cca jeden milión ľudí, ktorí toto mesto pred časom opustili v dôsledku bojov v tomto regióne, sa vrátilo do mesta, podobne ako sa tam vrátili viaceré medzinárodné organizácie a diplomatické misie, život sa tam normalizuje. Odporca uviedol, že vládne sily zabezpečili v tomto regióne kontrolu, včítane regiónu mesta Afgoye, ktoré sa nachádza v blízkosti Mogadiša. Poukázal tiež na celkovo zlepšenú situáciu v strednom a južnom Somálsku, pričom tiež dodal, že aj keď vnútroštátny konflikt v Somálsku nie je úplne ukončený, v regióne mesta Mogadišo došlo k takému zlepšeniu bezpečnostnej situácie, ktoré umožňuje prípadný návrat navrhovateľa, a teda, že navrhovateľovi nehrozí vážne bezprávie v zmysle zákona o azyle. Svoje právne závery doplnil o informácie o krajine pôvodu navrhovateľa, na ktoré sa v rozhodnutí odvolal a ktoré aj identifikoval.

Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ v zákonnej lehote opravný prostriedok - návrh zo dňa 19.12.2012, ktorým sa domáhal jeho zrušenia v celom rozsahu. Domáhal sa jeho zrušenia z dôvodov § 250j ods. 2 písm. b/, c/, e/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Uviedol v ňom, že zo správ, ktoré mal odporca k dispozícii vyplýva, že v Mogadišo existuje neustála hrozba zo strany Al Shabaab (útoky Al Shabaab, ohrozujúce obyvateľstvo), že odporcovo tvrdenie o zlepšení sa bezpečnostnej situácie vychádza z nedostatočne zisteného stavu veci. Tiež dôvodil, že odporca v

skutkovo obdobných prípadoch poskytol, resp. predĺžil doplnkovú ochranu osobám pochádzajúcich z blízkeho mesta Afgoye. Navrhovateľ tiež uviedol, že je vážne chorý (tuberkulóza kostí), pričom neposkytovaním zdravotníckej starostlivosti by bol jeho život ohrozený pričom o tejto skutočnosti informoval odporcu. V priebehu pojednávania založila právna zástupkyňa navrhovateľa do spisu list Medzinárodnej organizácie pre migráciu (IOM) z 22.01.2013 v ktorom Slovenskej humanitnej rade oznamuje, že z dôvodu zlej bezpečnostnej situácie nerealizuje asistované dobrovoľné návraty do južnej a centrálnej časti Somálska.

Odporca navrhol vo svojom vyjadrení zo dňa 29.01.2013 k návrhu napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu potvrdiť. V celom rozsahu zotrval na výroku ako aj odôvodnení svojho rozhodnutia, pričom opätovne poukázal na skutočnosť, že i keď konflikt v Somálsku nie je ukončený, bezpečnostná situácia v oblasti Mogadiša z ktorého navrhovateľ pochádza sa zlepšila natoľko, že pominuli dôvody pre poskytnutie (predĺženie) doplnkovej ochrany.

V.

Právny názor NS SR

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP, s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 13.08.2013 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Podľa § 20 ods. 3 zákona o azyle doplnková ochrana podľa § 13a a 13b sa poskytne na jeden rok; po uplynutí jedného roka sa poskytovanie doplnkovej ochrany na žiadosť predĺži vždy o jeden rok, ak sú splnené podmienky uvedené v § 13a alebo 13b a nie sú dôvody na jej neposkytnutie podľa § 13c ods. 2 až 4. Cudziniec je povinný podať žiadosť podľa predchádzajúcej vety najskôr 90 dní a najneskôr 60 dní pred uplynutím jednoročnej lehoty. Žiadosť sa podáva na úradnom tlačíve, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 2a, osobne na policajnom útvere podľa miesta pobytu; vyplnenú žiadosť policajný útvar bezodkladne zašle ministerstvu.

Podľa § 13a zákona o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 13b zákona o azyle rieši otázku poskytnutia doplnkovej ochrany na účel zlúčenia rodiny manželovi, slobodným deťom, resp. rodičom slobodného cudzinca, ktorým sa poskytla doplnková ochrana.

Podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa ust. § 2 písm. f/ zákona o azyle je vážnym bezpráviom:

1. uloženie trestu smrti alebo jeho výkon,
2. mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo
3. vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o nepredĺžení doplnkovej ochrany navrhovateľovi na území SR podľa § 13a zákona o azyle z dôvodu, že navrhovateľ prestal spĺňať podmienky na poskytnutie doplnkovej ochrany uvedené v § 13a zákona o azyle, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd

Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v oprávnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľa a obsahom správ o krajine pôvodu materiál UK Border Agency, Bulletin Somálsko: Bezpečnostná situácia v južnom a strednom Somálsku zo dňa 17.08.2012, materiál „Somálsko / Somalia“ vedenom v internej databáze MU pod č. MU-ODZS-2012/000140-63 zo dňa 11.10.2012, č. MU-ODZS-2012/000140-040 zo dňa 06.09.2012, č. MU-ODZS-2012/000140-36 zo dňa 24.08.2012) z ktorých vyhodnotil a popísal bezpečnostnú situáciu v krajine pôvodu, osobitne situáciu v mieste jeho posledného bydliska, so zameraním na posúdenie otázky, či došlo k zmene pomerov, ktoré viedli správny orgán k poskytnutiu doplnkovej ochrany navrhovateľovi.

Z obsahu spisu č. p. MU-1007/PO-Ž/2005 odvolací súd zistil, že navrhovateľ ako E., nar. XX.XX.XXXX potom, ako bol vrátený na Slovenska z Rakúska dňa 15.05.2005 požiadal o azyl. Odporca rozhodnutím z 27.06.2005 konanie zastavil z dôvodu § 19 ods. 1 písm. g/ zákona o azyle.

Zo spisu č. p. MU-1517/PO-Ž/2005 odvolací súd zistil, že navrhovateľ ako S., nar. XX.XX.XXXX opätovne požiadal o azyl. Odporca rozhodnutím z 26.09.2005 konanie zastavil z dôvodu § 19 ods. 1 písm. i/ zákona o azyle.

Zo spisu č. p. MU-800/PO-Ž/2006 odvolací súd zistil, že navrhovateľ bol vrátený z Nórska na Slovensko. Uviedol, že sa volá E., nar. XX.XX.XXXX. Odporca rozhodnutím z 11.12.2007 navrhovateľovi azyl neudelil, poskytol mu však doplnkovú ochranu z dôvodu § 2 písm. f/ (ako to vyplýva z textu rozhodnutia za použitia bodu 3. tohto ustanovenia) zákona o azyle. Táto mu bola rozhodnutím z 03.12.2008 predĺžená na dobu jedného roku z rovnakého dôvodu.

Zo spisu ČAS: MU-653/PO-Ž-2009 odvolací súd zistil, že odporca 26.11.2009 opätovne predložil navrhovateľovi poskytnutú doplnkovú ochranu, podobne ako rozhodnutím zo 17.12.2010 v konaní ČAS: MU-563/PO-Ž-2010, ako aj 11.11.2011 v konaní ČAS: MU-424/PO-Ž-2011.

Zo spisu ČAS: MU-579/PO-Ž-2012 odvolací súd zistil, že navrhovateľ 31.08.2012 opätovne požiadal o predĺženie poskytnutej doplnkovej ochrany z dôvodu nezmenených pomerov jej poskytnutia. Zo zápisnice z pohovoru zo dňa 03.10.2012 vyplýva, že počas pobytu na Slovensku mu bola dvakrát vyberaná voda z pľúc, a že má problémy s chrbticou. V spise sa ďalej nachádza relácia SIS, týkajúca sa osoby navrhovateľa a relevantné správy o bezpečnostnej situácii v Somálsku, ako aj regiónu hlavného mesta Mogadišo.

Za účelom zdôvodnenia ostatnej žiadosti navrhovateľa o predĺženie doplnkovej ochrany bol s navrhovateľom vykonaný pohovor, počas ktorého zopakoval, že dôvody, pre ktoré mu bola poskytnutá doplnková ochrana na území SR naďalej platia. Nové dôvody neuviedol. Uviedol, že obáva sa situácie, ktorá v súčasnosti v Somálsku panuje. Stále tam vybuchujú bomby, pričom tam kedykoľvek môže človek zomrieť. Tiež uviedol, že Al-Šabáb nie sú len vojaci, ale aj samovražední útočníci.

Z obsahu administratívneho spisu odporcu vyplýva, že za účelom posúdenia jeho žiadosti o predĺženie doplnkovej ochrany na území SR bola odporcom vykonaná analýza bezpečnostnej situácie v krajine jeho pôvodu, ako aj analýza informácií o krajine jeho pôvodu. Osobitnú pozornosť venoval bezpečnostnej situácii v meste Mogadišo.

Záveru odporcu o tom, že sa bezpečnostná situácia v meste Mogadišo a jeho okolí sa v dôsledku vytlačenia povstalcov hnutia Al Shabaab (ďalej len „Al Shabaab“) v auguste 2011 zlepšila natoľko, že pominula hrozba vážneho bezprávia (z dôvodu svojvoľného násillia počas vnútroštátneho ozbrojeného

konfliktu) nachádzajú oporu vo vykonaných dôkazoch, ktoré odporca za účelom posúdenia bezpečnostnej situácie v mieste jeho posledného trvalého pobytu v krajine pôvodu vykonal, s odkazom na zdroje z ktorých čerpal.

V dôvodoch rozhodnutia odporca uviedol, že správy o krajine pôvodu potvrdzujú, že Somálsko má od augusta 2012 nový parlament s 215 poslancami, ktorých zvolili kmeňový vodcovia. Od 10.09.2012 má aj novú hlavu štátu V. Od odchodu povstalcov Al-Šabáb z Mogadišo, v auguste 2011, sa do mesta vrátilo asi 1 milión ľudí, ktorí utiekli pred nestabilitou a bojmi v hlavnom meste. Niektorí z navrátilcov sú vo svojich domovoch, ktoré znovu postavili, iní v dočasných prístreškoch na miestach ich pôvodných, stále zrúcaných domov, ďalší sú stále v nepoužívaných vládnych budovách. Niektorí našli svoje domy okupované cudzími. Podľa miestnych autorít z Mogadišo najmenej 80 % neoprávnene obsadených domov počas vojny bolo vrátených do rúk vlastníkom. V severných okresoch Mogadišo Karan, Šibis a Bondhere, ktoré boli predtým prázdne kvôli bojom, je živý ruch. Medzinárodné mimovládne organizácie a diplomatické misie sa vracajú tiež.

Napriek tomu, že vojská Africkej únie prevzali kontrolu nad Mogadišom a pokračujú za hranice mesta, kde operácie Al-Šabáb pretrvávajú, hlavné mesto je stále v protiteroristickom režime, keďže v ňom dochádza k incidentom. Víťazstva armády prostredníctvom rôznych afrických síl, v asociácii s lojálnymi oddielmi, zmenili dynamiku konfliktu v južnom a strednom Somálsku. Očakáva sa, že nadvláda armády povedie k ďalším víťazstvám, avšak porážka hlavnej somálskej islamistickej milície, Al-Šabáb, je nepravdepodobná v rokoch 2012-2013. Prevládne sily však zabezpečili úplnú kontrolu v hlavnom meste, označili kritické body nefunkčných inštitúcií a vytvorili priestor pre rozvoj pri dopĺňaní „cestovnej mapy“ novou vládou v auguste 2012. Progres na ceste k ekonomickej normalizácii bude zhoršený kvôli nedávnomu suchu, ktoré spôsobilo úhyn dobytku, neúrode a hladomoru v častiach Somálska. Ozbrojené sily Africkej únie v Somálsku (AMISOM) oznámili, že v máji 2012 dobyli Afgoye, strategické mesto blízko hlavného mesta Mogadišo a vytlačili z neho islamistických milicionárov. Afgoye bolo hlavnou baštou Al-Šabáb a jeho bojovníkom umožňovalo ľahký prístup do hlavného mesta. Analytici tvrdia, že strata mesta bude veľká rana pre túto skupinu napojenú na al-Kájdú, ale jej bojovníci sa budú pravdepodobne ukrývať v okolitých dedinách.

Bezpečnostné prostredie v Somálsku sa rýchlo mení. Za posledný rok somálske obranné sily spoločne s jednotkami AMISOM-u a svojich susedov vytlačili militantné skupiny Al-Šabáb z radu mestských centier, vrátane Mogadišo, Baidoa, Beletweyn, El Buur a Gedo, ale aj Kismayo. V máji a júni 2012 boli oslobodené mestá Afgoye a Afmadow. Spojené kráľovstvo a medzinárodní partneri teraz pracujú na poskytovaní naliehavej pomoci pre stabilizáciu novo získaných priestorov. Nakoniec by to malo vytvoriť priestor na zlepšenie štandardov riadenia a väčšiu ochranu ľudských práv.

Z uvedených informácií je aj podľa odvolacieho súdu zrejmé, že aj keď vnútroštátny ozbrojený konflikt v Somálsku nie je úplne ukončený, v hlavnom meste Mogadišo sa bezpečnostná situácia podstatne zlepšila. Podarilo sa zamedziť svojvoľnému násiliu, ktoré praktizovali príslušníci Al-Šabáb, a to až natoľko, že sa do mesta vracajú obyvatelia, ktorí odtiaľ utiekli počas bojov a nadvlády Al-Sabáb. V súčasnosti v hlavnom meste Mogadišo, kde navrhovateľ naposledy žil, je situácia stabilná, resp. zlepšujúca sa. Príslušníci Al-Sabáb boli vládnymi vojskami vytlačení za hranice Mogadišo. Záver odporcu o tom, že vnútroštátny konflikt opustil teritórium hlavného mesta potvrdzujú viaceré správy o krajine pôvodu, z ktorých odporca čerpal.

Zlepšené bezpečnostné podmienky umožnili aj nedávne historické návštevy generálneho tajomníka OSN I., tureckého premiéra X. a britského ministra zahraničných vecí R. v Mogadišo a premiestnenie špeciálneho vyslanca OSN pre Somálsko do Mogadišo po tom, čo posledných 17 rokov mal sídlo v Nairobi. Diplomatie zastúpenia v Mogadišo plánujú otvoriť, resp. už otvorili Keňa, Veľká Británia, Turecko a Irán. Momentálne je v Mogadišo 5 diplomatických misií reprezentujúcich Djibutí, Etiópiu, Líbyu, Sudán, Turecko a Jemen. Okrem diplomatických misií sa do Mogadišo vracajú aj medzinárodné mimovládne organizácie.

Obyvatelia Mogadišo sa cítia bezpečnejšie po tom, ako boli bojovníci Al-Šabábu vytlačení z mesta. Zlepšujúce sa podmienky v Mogadišo tiež podnietili niektorých členov somálskej diaspóry, aby sa vrátili a zúčastnili sa na obchodných aktivitách po rokoch strávených v exile. Vracajúci sa somálski emigranti prinášajú so sebou bohatstvo skúseností, úspor a zručností, ktoré získali pri pobyte v zahraničí. To im umožňuje hrať úlohu v úsilí o obnovu v krajine. Niektorí už začali rôzne projekty, ako napríklad obchodné banky a malé továrne, zatiaľ čo iní boli zapojení do rozvojových projektov, ako sú stavba škôl a nemocníc. Vláda zaviedla vhodné podmienky pre emigrantov, aby sa vrátili do vlasti a podieľali sa na jej rekonštrukcii. Investície prinášajú mier a stabilitu. Niektorí Somálčania, ktorí sa vrátili, najmä tí, ktorí majú univerzitný diplom, sa rozhodli zapojiť do politiky, zatiaľ čo iní sa rozhodli zapojiť do investičných a vzdelávacích príležitostí.

Správy o krajine pôvodu navrhovateľa potvrdzujú zahraničné investície v Mogadišo a poskytovanie humanitárnej pomoci. Aktívne je najmä Turecko. Turecký premiér Recep Tayyip Erdogan po svojom prilete do Mogadišu minulý rok v auguste v rýchlej reakcii na hladomor zariadil pre Organizáciu islamskej spolupráce, aby mala k dispozícii 350 miliónov USD pre úsilie na pomoc krajine. Od tej doby tureckí humanitárni pracovníci fungujú slobodne a bezpečne v meste bez konfliktných incidentov. Turecko začalo prevádzkovať komerčné lety z Mogadišo a poskytuje pre somálskych študentov možnosť cestovať do Turecka za účelom štúdia. Turecko tiež pracuje na vývoji kľúčovej infraštruktúry v Somálsku, vrátane nemocníc, povrchov vozoviek, verejných budov a sanitácie.

Správy o krajine pôvodu tiež potvrdzujú, že žinnosť obnovili letecké spoločnosti ako napr. Turkish Airlines, ale aj niekoľko súkromných východoafrických aerolín, vrátane keňského Afričan Express. Tie lietajú do Somálska zo susedných krajín.

Na základe uvedených správ, z ktorých odporca čerpal, možno teda skonštatovať, že na území Somálska prebieha vnútroštátny konflikt, kedy proti teroristickej skupine Al-Sabáb bojuje somálska armáda s podporou AMISOM-u. Avšak v poslednej dobe došlo k výrazným úspechom, kedy armáda spolu s ostatnými africkými silami vytlačili Al-Sabáb z niekoľkých miest, vrátane Mogadišo. Uvedené teda znamená, že lokalizácia a intenzita tohto konfliktu je rôzna v jednotlivých oblastiach Somálska. Čo sa týka situácie v meste Mogadišo, odkiaľ navrhovateľ pochádza, toto je už vyše roka pod správou somálskych autorít. Al-Šabáb je z mesta vytlačené, situácia sa v ňom stabilizuje a vracia sa do neho normálny život, a to napriek sporadickým incidentom zo strany Al-Sabáb, ktoré vykonáva prostredníctvom nepriamej strelby či improvizovaných výbušných zariadení a samovražedných útokov. Je pritom nevyhnutné si uvedomiť, že útoky zo strany Al-Sabáb sú zamerané prioritne na somálske autority a bezpečnostné zložky. Uvedená situácia je však neporovnateľná so situáciou vo zvyšku južného Somálska. Odporca v rozhodnutí, ktorým nepredložil navrhovateľovi doplnkovú ochranu tiež poukázal na to, že v prípade bezpečnostnej situácie v meste Mogadišo nemožno uplatniť rozsudok Európskeho súdneho dvora C-465/07, ktorý relevantné ustanovenia „Smernice Rady 2004/83/ES z 29.04.2004 o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany“ vyložil nasledovne:

„Existencia vážneho a individuálneho ohrozenia života alebo osoby žiadateľa o doplnkovú ochranu nie je podriadená podmienke, že žiadateľ predloží dôkaz o tom, že je špecificky dotknutý z dôvodu okolností vlastných jeho osobnej situácii. Existencia takéhoto ohrozenia môže byť výnimočne považovaná za preukázanú, pokiaľ miera neselektívneho násillia charakterizujúca prebiehajúci ozbrojený konflikt, posudzovaná príslušnými vnútroštátnymi orgánmi rozhodujúcimi o žiadosti o doplnkovú ochranu, alebo súdmi členského štátu dosiahne tak vysokú úroveň, že existujú podstatné a preukázané dôvody domnievať sa, že civilná osoba vyhostená do predmetnej krajiny alebo do predmetného regiónu, by zo samotného dôvodu svojej prítomnosti na tomto území čelila reálnemu riziku utrpenia vážneho a individuálneho ohrozenia.“

Pri analýze bezpečnostnej situácie v meste Mogadišo je zrejmé, že hnutie Al-Šabáb, ktoré je zodpovedné za dlhoročný konflikt v Somálsku, bolo z neho vytlačené. Existencia asymetrických militantných

incidentov v meste, ktoré idú na vrub tohto hnutia, nestačí na posúdenie a vyhodnotenie individuálnej situácie v prípade návratu menovaného do Mogadiša, ako situácie vážneho a individuálneho ohrozenia života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu. Ako odporca uviedol, je nevyhnutné v tejto súvislosti brať do úvahy intenzitu, lokalizáciu ako aj štruktúru týchto útokov a samotnú mieru ohrozenia civilného obyvateľstva z tohto titulu. Predmetné násillie v súvislosti s vnútroštátnym alebo medzinárodným ozbrojeným konfliktom, pri ktorom vznikajú uvedené ohrozenia je kvalifikované ako „nediskriminačné“ (ohrozenia života alebo osoby civilistu na základe neselektívneho násillia), čo je pojem, ktorý predpokladá, že sa môže vzťahovať na osoby bez ohľadu na ich osobnú situáciu.

To však v danom prípade podľa odporcu neplatí, pretože primárnymi cieľmi hnutia Al-Sabáb v Mogadišo, sú najmä politicky činné osoby a príslušníci armádnych zložiek. Navrhovateľ nespadá do týchto skupín. Hlavným spôsobom boja hnutia sú najmä nástražné výbušné systémy, samovražedné útoky či mínometné útoky. Pri týchto útokoch dochádza aj k obetiam na civilistoch. Odporca bez snahy bagatelizovať tento stav, pri posudzovaní danej situácie zobral správne do úvahy ciele, počty, intenzitu a rozšírenie týchto útokov.

Navyše Súdny dvor v predmetnom rozsudku skonštatoval i to, že pri individuálnom posúdení žiadosti o doplnkovú ochranu má byť zohľadnený najmä územný rozsah situácie neselektívneho násillia, ako aj skutočné cieľové miesto žiadateľa v prípade vyhostenia do predmetnej krajiny.

Na základe uvedeného je možné aj podľa odvolacieho súdu konštatovať, že navrhovateľ je civilistom, pred opustením Somálska žijúcim v Mogadišo, kde odporca vyhodnotil predmetné ohrozenia v súvislosti s bezpečnostnou situáciou a vnútroštátnym ozbrojeným konfliktom, správne ako také, ktoré nemožno považovať za „nediskriminačné“.

Odporca sa zaoberal aj požiadavkou „individuálneho“ ohrozenia, ktorá slúži na poukázanie skutočnosti, že neselektívne násillie musí byť také, aby pre žiadateľa o azyl nevyhnutne predstavovalo pravdepodobnú a vážnu hrozbu.

Poukázal na dôležitosť rozlíšenia medzi vysokým stupňom individuálneho rizika a rizikom, ktoré závisí od individuálnych znakov. Hoci určitá osoba by nebola vystavená hrozbám z dôvodu charakteristík, ktoré sa jej týkajú, skutočnosťou zostáva, že je individuálne dotknutá, pokiaľ neselektívne násillie výrazne zvýši riziko ohrozenia jej života alebo jej osoby, inak povedané, jej základných práv.

Teda z hľadiska dôkazného bremena to znamená, že individuálny charakter ohrozenia nemusí byť v prípade stanovenom v písmene c/ článku 15 smernice preukázaný v takej miere, ako je to požadované pre prípady stanovené v písmenách a/ a b/ tohto článku. Závažnosť násillia však bude musieť byť preukázaná takým spôsobom, ktorý nevzbudí pochybnosti o neselektívnom a závažnom charaktere násillia, ktorému je vystavený žiadateľ o doplnkovú ochranu.

Po komplexnom vyhodnotení aktuálnej bezpečnostnej situácie v meste Mogadišo, odkiaľ navrhovateľ pochádza, ako aj vzhľadom na ukončenie ozbrojeného konfliktu v tomto meste, odporca aj podľa názoru odvolacieho súdu dospel k správne mu záveru, že obava plynúca zo svojvoľného násillia počas vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu v meste Mogadišo, nie je v prípade navrhovateľa opodstatnená.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v danom prípade dospel k záveru, že takýto záver nachádza oporu vo vykonaných dôkazoch a odvolacie námietky navrhovateľa neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku ani zákonnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Krajský súd sa všetkými námietkami navrhovateľa podrobne zaoberal, vykonal dokazovanie v rozsahu uvedenom v rozhodnutí súdu a dospel k záveru, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach na tieto správne závery odkazuje.

Najvyšší súd považuje za dôležité zdôrazniť, že námietku navrhovateľa, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam za nedôvodnú.

Podstatnou námietkou navrhovateľa bolo, že správy, na základe ktorých odporca o prípade rozhodoval, mali prevažne politický a hospodársky charakter a len okrajovo sa týkali bezpečnostnej situácie civilistov.

Táto námietka podľa odvolacieho súdu neobstoí aj s poukazom na rozsiahle odôvodnenie rozhodnutia odporcu, z ktorého vyplýva, že odporca sa bezpečnostnou situáciou v krajine pôvodu navrhovateľa dostatočne zaoberal, osobitne situáciou meste Mogadišo, odkiaľ navrhovateľ pochádza. Bezpečnostnú situáciu v mieste jeho posledného bydliska podrobne popísal, konštatoval tiež, že táto je neporovnateľná so situáciou v ostatnej častiach krajiny pôvodu navrhovateľa, ktorú rovnako popísal. Odporca v rozhodnutí uviedol zdroje, z ktorých čerpal.

Rozhodnutie odporcu, čo sa týka použitia informácií o krajine pôvodu a hodnotenia bezpečnostnej situácie v krajine pôvodu navrhovateľa podľa odvolacieho súdu vykazuje znaky objektivity a vyváženosti bez snahy selektívneho výberu informácií, ktoré sú zamerané na posúdenie zlepšenia bezpečnostnej situácie. Neobstoí ani námietka navrhovateľa, že odporca sa bezpečnostnou situáciou v krajine pôvodu zaoberal len okrajovo, a že prevažujú informácie hospodárskeho a politického charakteru.

Podľa odvolacieho súdu neobstoí ani námietka navrhovateľa, že tým, že sa nezaoberal ostatnými dôvodmi relevantnými pre posúdenie existencie vážneho bezprávia z hľadísk podľa § 2 písm. f/ bodov 1 a 2 zákona o azyle osobitne rizikom popravy, došlo k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Navrhovateľ totiž v priebehu administratívneho konania okrem zlej bezpečnostnej situácie neuviedol žiaden iný dôvod, pre ktorý žiada predĺžiť doplnkovú ochranu. Takýto dôvod neuviedol ani v opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu. Pokiaľ teda navrhovateľ v priebehu administratívneho ani súdneho konania (pred krajským súdom) netvrdil, že voči nemu prebieha v krajine pôvodu trestné konanie, resp. že by mu hrozil trest smrti, mučenie, neľudské alebo ponížujúce zaobchádzanie, nebolo možné odporcovi vyčítať, že dokazovanie viedol vo vzťahu k jeho tvrdeniam o zlej bezpečnostnej situácii v krajine pôvodu a za týmto účelom sa zameral na posúdenie bezpečnostnej situácie v krajine pôvodu, a že sa rizikom popravy v krajine pôvodu nezaoberal.

V súvislosti s uvedenou námietkou odvolací súd dáva do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžh/1/2010 zo dňa 20.05.2010, v ktorom najvyšší súd judikoval, že formálne zopakovanie administratívneho konania nepredstavuje pre účastníka vo vzťahu k skutkovej stránke, reálnu možnosť dosiahnuť rozhodnutie v jeho prospech.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že povinnosť zistiť skutočný stav veci podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má odporca len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol, pričom zo žiadneho ustanovenia zákona o azyle ani správneho poriadku nemožno vyvodiť, že by odporcovi vznikla povinnosť, aby vykonal dokazovanie na preukazovanie skutočností, ktoré žiadateľ doplnkovej ochrany, resp. jej predĺženia, netvrdí.

Odvolací súd sa stotožnil s názorom krajského súdu, že odporca zistil dostatočným spôsobom aktuálnu situáciu v krajine pôvodu navrhovateľa, túto v napadnutom rozhodnutí opísal s odkazom na zdroje z ktorých čerpal. Odvolací súd nezistil rozpor s obsahom správ, na ktoré sa odporca odvolal. Námietku navrhovateľa týkajúcu sa nedostatočne zisteného stavu veci odvolací súd vyhodnotil za nedôvodnú.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní administratívneho spisu odporcu ako aj spisu krajského súdu zistil, že odporca pri zisťovaní skutkového stavu veci postupoval dôsledne a starostlivo, obstaral dostatok informácií o krajine pôvodu navrhovateľa, tvrdenia navrhovateľa s týmito informáciami porovnal a mohol tak vo veci urobiť autoritatívny záver. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil, že by odporca, k niektorým podkladom predloženým navrhovateľom neprihliadol. Z rozhodnutia odporcu

vyplýva, že situáciu v krajine jeho pôvodu dostatočne zistil a popísal s odkazom na zdroje z ktorých informácie čerpal. Za týchto okolností nie je možné tvrdiť, že by odporcom vykonané dokazovanie bolo nedostatočné a nebolo by možné na základe zisteného skutkového stavu veci rozhodnúť. Z odôvodnenia rozhodnutia odporcu je zrejmé, akým spôsobom odporca konfrontoval údaje navrhovateľa s informáciami o krajine jeho pôvodu a na základe akých skutočností dospel k záveru, že navrhovateľ prestal spĺňať podmienky poskytnutie doplnkovej ochrany v zmysle zákon o azyle.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nemohol považovať za dôvodnú námietku navrhovateľa, že neúplné zistenie skutkového stavu viedlo správny orgán ako aj krajský súd k nesprávnym právnym záverom. Krajskému súdu nebolo možné vyčítať, že by sa nezaoberal dôkazmi, ktoré predložil v štádiu konania pred súdom.

Vzhľadom k tomu, že dôkaz predložený zástupkyňou navrhovateľa na pojednávaní (list Medzinárodnej organizácie pre migráciu - IOM z 22.01.2013, v ktorom Slovenskej humanitnej rade oznamuje, že z dôvodu zlej bezpečnostnej situácie nerealizuje asistované dobrovoľné návraty do južnej a centrálnej časti Somálska) sa netýka pozastavenia realizácie asistovaného dobrovoľného návratu priamo do mesta Mogadišo, podľa odvolacieho súdu krajský súd nepochybil, keď takýto dôkaz nepovažoval za spôsobilý ovplyvniť zákonnosť rozhodnutia odporcu.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že krajský súd sa vysporiadal dostatočne so všetkými námietkami navrhovateľa, k ich vyhodnoteniu nemá odvolací súd žiadne námietky a stotožňuje sa so záverom krajského súdu, že rozhodnutie odporcu je v súlade so zákonom.

Odvolacie námietky navrhovateľa neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, ktorým krajský súd rozhodnutie odporcu potvrdil. Podľa názoru odvolacieho súdu rozhodol krajský súd vo veci skutkovo správne a v súlade so zákonom, a preto odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP tak, že navrhovateľovi, ktorý nemal úspech vo veci, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e prípustné.